

Újítók, feltalálók, alkotó emberek — és az újrendelet

Az ősztendőtől búcsúzni, az új esztendőt köszönteni talán nem is lehetne méltóbban, mint azzal, hogy lapunk jelenlegi számában közreadjuk azt a rendeletet, amellyel kormányzatunk hosszú esztendőkre előre megszabja, kijelöli az újítók, a feltalálók, az alkotó emberek teendőit, jogait és kötelességeit. Közreadjuk azokat az irányelveket is, melyeket az Országos Találmányi Hivatal és a Szakszervezetek Országos Tanácsa dolgozott ki azzal a céllal, hogy elősegítse a vállalati újítási szabályzat kialakítását és az újítómozgalom vállalati irányítását. Hagyományainkhoz híven nagy vonalakban lapunkban azt is igyekszünk vázolni, amit az új rendelettel kapcsolatban feltétlenül tudnunk kell.

Lapunk olvasói előtt ismeretes, hogy az újítók és feltalálók sok százezres tábora, iparunk, népgazdaságunk közvéleménye milyen feszült érdeklődéssel várta a most kiadott rendelkezéseket; és nemcsak várta, hanem tevékenyen közre is működött az újrendelet, az ilyen irányú elképzelések kialakításában, kimunkálásában. A viták során az újítók, feltalálók, szakszervezeti aktivisták, mérnökök, jogászok, közgazdászok tömege fejtette ki véleményét. A vitákat — mint emlékeztetés — az ügy szeretetéből fakadó szenvedélyesség és a legszélesebb demokratizmus jellemezte.

A most megjelent rendeletben, az irányelvekben minden ismérvét megtalálhatjuk azoknak az alapelveknek, melyeknek alapján pártunk és kormányzatunk az 1968 január 1-én életbe lépő új gazdasági irányítási rendszert kialakította.

Az új gazdasági irányítási rendszernek alapvető célja a szocializmus további építése, s ennek érdekében elsősorban — sok egyéb követelmény mellett —, a dolgozók kezdeményező és cselekvő készségének kibontakoztatása, felszabadítása. Döntő cél az is, hogy iparunk, népgazdaságunk minden területén a műszaki fejlesztés, egyáltalán a fejlődés érdekében minden eddiginél jobban érvényesüljenek a közgazdasági tényezők, a dolgozók anyagilag és erkölcsileg érdekeltté váljanak mindennapos termelő, alkotó tevékenységükben. Az új esztendőben a régi célok megvalósításáért — a szocializmus, majd a kommunizmus építéséért — új utakon indulunk el. Az újítók, a feltalálók, az alkotó emberek tudják talán a legjobban, hogy az új útra lépéshez milyen megfontolt körültekintésre, erkölcsi bátorságra, merészre van szükség. Az új mindig magában hordoz bizonyos, az ismeretlenben rejlő, nyugtalanító tényezőt, ugyanakkor magában rejti a reményt, a biztató siker lehetőségeit is. Embere válogatja, hogy az említett két tényező közül melyiket hagyjuk magunkon eluralkodni. Az újítót, a feltalálót, az alkotó embert éppen az jellemzi, hogy az ésszerűség határán belül mindenki másnál merészebben lép új utakra, mindenki másnál bátrabban kezdeményez és vállal kockázatot. Az újító ember alkati sajátossága, hogy nem riad meg az ismeretlenségtől. Az új gazdaságirányítási rendszert végső soron merész forradalmi újításnak tekinthetjük — s mint minden újításnál, illetve mint minden újítás megvalósításánál és hasznosításánál a siker elsődleges záloga az, hogy tudjuk, mit akarunk. Ez a biztosíték pedig az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésének esetében is megvan.

Az új rendelet, az a tény, hogy a vállalatok a rendelet szabta határokon belül maguk alakíthatják ki újítási szabályzataikat, hallatlan lehetőségeket biztosít a vállalatok műszaki, gazdasági, mozgalmi vezetőinek és irányítóinak.

Az új rendelet sikerét, eredményességét, hatékonyságát végső soron azonban csak maguk a rendelet végrehajtói biztosíthatják. Nincs olyan rendelet, nincs olyan törvény, amely felmentené az embert a gondolkodás, a határozott cselekvés, a felelősséget vállaló döntés alól. És ez az alapigazság az új gazdaságirányítási rendszerben minden eddiginél inkább fog érvényesülni. A rendelet minden új lehetőséget kibontakoztató intézkedése visszajára fordulhat, ha a műszaki, gazdasági, mozgalmi vezetők nem élnek bátran a rendelet nyújtotta lehetőségekkel. Ha a bővített önállósághoz jutó vállalatok vezetői rosszul értelmezett takarékosságból, rövidlátásból nem ösztönzik anyagilag és erkölcsileg eléggé dolgozóikat az újító tevékenységre, akkor az ilyen vállalatoknál el fog apadni a dolgozók alkotó kedve, és szürke rutínmunkával végzik majd feladataikat. Az ilyen szemléletnek áldozatul eső vállalatok rövidesen érezni fogják majd, hogy szűklátókörűségük visszaüt a vállalat egész termelésére, fejlődésére. Azoknál a vállalatoknál pedig, ahol a műszaki, gazdasági, mozgalmi vezetők az ésszerű kockázat határára belül merészen élnek az új rendelet kínálta lehetőségekkel, ott fellendül majd az alkotó kedv, eleven, lüktető vitalitás tölti majd be a munkahelyeket, a dolgozókat, és ez a friss, teremtő, termelő, alkotó kedv, minden bizonnyal realizálódni fog a vállalat gazdasági eredményeiben is. Az új rendelet, az irányelvek valóban lehetővé teszik, hogy az újítómozgalmat ott és azok irányítsák, tervezzék, ellenőrizték, ahol az kibontakozik, maguknál a vállalatoknál. A rendelet-biztosította magas fokú önállóság a vezetőktől minden eddiginél jobban megköveteli a felelősségvállalást. Az újítómozgalom most olyan lesz a vállalatvezetők számára, mint a „választóviz”, mert talán ez az a terület, ahol a legpregnansabban nyilvánul meg, hogy a vezető milyen bátran mer hozzájárulni az új műszaki, illetőleg üzemszervezési javaslatokhoz, milyen kockázatokat mer vállalni azok hasznosítása érdekében.

Az új gazdaságirányítási rendszer, az új rendelet, lapunk az Újítók Lapja részére is merőben új feladatokat, célkitűzéseket tartogat.

Lapunk címlapjára a januári első számban már ezt írhatjuk: XX. évfolyam. Húsz esztendő az Újítók Lapja.

Lapunk az elmúlt csaknem két évtizedben mindig becsületesen teljesítette kötelességét az újítók és feltalálók mozgalma érdekében és a megváltozott körülmények között is eltökélt szándékunk, hogy feladatainkat továbbra is a legjobb tudásunk szerint teljesítsük. Mi azt kérjük az újítók sok százezres és a feltalálók több tízezres hatalmas táborától, hogy amint eddig tették, a jövőben is ragaszkodjanak az Újítók Lapjához, az újító-, feltaláló mozgalom harcos orgánumához. Segítsék elő, hogy az Újítók Lapja jusson el minden újító, feltaláló, alkotó ember kezéhez, hogy ezen keresztül is jobban megismerhessék az új rendeletet, az irányelveket, az ilyen irányú intézkedéseket, hogy a lapon keresztül még az eddiginél is jobban életközelségbe kerüljenek az újítómozgalom elvi, irányító szervéhez, az Országos Találmányi Hivatalhoz, megismerjék a hivatal iránymutató döntéseit, munkáját, és ugyanakkor a szakszervezeti aktivisták a Szakszervezetek Országos Tanácsa irányító, ellenőrző, mozgósító tevékenységének szellemében végzhessék mindennapos, értékes munkájukat.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében köszöntjük az új újítási rendeletet, az irányelveket és kérjük az újítókat és feltalálókat, az alkotó embereket, kísérik figyelemmel lapunk következő számain is, mert a rendelettel kapcsolatos problémáikra a jövőben is igyekszünk következetesen válaszolni. Nehéz, sok küzdelemmel, harccal, balsikerekkel és sikerekkel teli, gondokban és örömeiben gazdag esztendőt hagyunk magunk mögött. Az elmúlt esztendőben is sokszor találkoztunk értetlenséggel, gáncsvetéssel, rosszindulattal, burkolt vagy nyílt ellenséges szándékkal, de mindennél többször találkoztunk jóakarattal, megértéssel, segítőkészséggel, szívet, lelket melengető emberséggel. Töretlenül hiszünk szocializmust építő igazságunkban, töretlenül hiszünk a jóakarató, új életet építő emberben. Ebből a hitünkből, pártunk tanításaiból merítünk erőt az új esztendő feladatainak elvégzéséhez.

Azt kérjük az újítóktól és feltalálóktól, hogy mind a saját, mind a közösség érdekében behatóan tanulmányozzák, elemezzék az újító tevékenység útjait hosszú évekre előre kijelölő vezérfonalat: az új rendeletet, az irányelveket, hogy ezen ismeretekkel is felvértezve bátrabban, lendületesebben kezdhesenek hozzá az új feladatok teljesítéséhez, az új célok megvalósításához.

Tokár Péter